

dem în Tine? Ce lucrezi? Părinții noștri mană au mâncat în pustie, precum este scris: „Pâine din cer le-a dat lor de au mâncat” (Ioan 6, 30-31). Pentru ei a părut neîndestulătoare minunata înmulțire a pâinilor în mâinile Mântuitorului: ea a fost săvârșită cu liniște, cu sfântă smerenie, de care erau pătrunse toate lucrările Dumnezeului-Om – în vreme ce ei aveau trebuință de spectacol, le trebuiau lucruri de efect. Aveau nevoie ca cerul să fie acoperit de nori groși, să răsune tunetul și să scapere fulgerul, să cadă pâini din aer. Același caracter l-a avut cererea arhiereilor și fruntașilor iudei către Mântuitorul de a săvârși minune, atunci când Dumnezeul-Om a binevoit a Se sui pe cruce. Arhiereii, batjocorindu-L, istorisește Evanghelia, împreună cu cărturarii și cu fariseii, ziceau: Pe alții i-a mândruit, iar pe Sine nu poate să Se mânduiască? De este împărat al lui Israel, pogorâră-Se acum de pe cruce, și vom crede în El (Matei 27, 41-42). Ei recunosc minurile săvârșite de către Domnul drept minuni, și totodată le batjocoresc; batjocorindu-le, le leapădă; lepădând minurile dăruite de milostivirea lui Dumnezeu, cer o minune după socotința lor, minune care, de s-ar fi săvârșit, ar fi nimicit scopul venirii pe pământ a Dumnezeului-Om, și acesteia nu i-ar mai fi urmat răscumpărarea oamenilor. Între cei ce doreau să vadă de la Domnul minune, între cei ale căror ușurătate, curiozitate, nechibzuință se voi-iau satisfăcute se arată și Irod (Luca 23, 8). Aces-

ta avea nevoie de un semn pentru a-și petrece timpul în chip plăcut; neprimind ceea ce poftise, el L-a acoperit pe Domnul cu batjocuri, lucru prin care a și dobândit un minut de distracție. Dar ce înseamnă obșteasca cerere de minuni de la Dumnezeul-Om, cerere exprimată de oameni cu orientare atât de diferită, cerere îmbinată cu disprețuirea minunilor izbitoare făcute de Dumnezeul-Om? Această cerere vădește concepțiile cugetării trupești despre minuni.

Ce este cugetarea trupească? Este un fel de a gândi cu privire la Dumnezeu și la tot ce este duhovnicesc luat de om din starea lui de cădere, iar nu din Cuvântul lui Dumnezeu. Însușirea vrăjmășiei față de Dumnezeu și a împotrivirii față de Dumnezeu, însușire de care este molipsită și preaplină cugetarea trupească, se vădește cu deosebită limpezime din cererea către Dumnezeul-Om de a face minuni după socotința înțelegerii [rațiunii] cu nume minciinos, cerere însoțită de neluare-aminte la minurile, de lepădare și osândire a minunilor pe care le-a săvârșit Dumnezeul-Om potrivit bunătății Sale celei negrăite. El le-a săvârșit fiind Puterea lui Dumnezeu și Înțelepciunea lui Dumnezeu (I Corinteni 1, 24).

Afost un păcat greu cererea către Dumnezeul-Om de a face minuni, cerere făcută pe temeiul și pornind de la principiile cugetării trupești. Dumnezeul-Om, auzind această cerere cutezătoare, hulitoare, *suspinând cu Duhul Său, a zis: Pentru ce neamul acesta cere semn? Adevar grăiesc vouă, că nu se va da semn acestui neam. Și lăsându-i, a plecat* (Marcu 8, 12-13).

Bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăiește: dimpotrivă, locitorii cerului se încadrează de cădere omului în păcat și de lepădarea [respingerea] pocăinței de către păcătos (Luca 15, 10)¹. Aflat în contemplarea harică a bunătății lui Dumnezeu față de omenire, în contemplarea bunăvoiinței lui Dumnezeu ca toți oamenii să se măntuiască, Macarie cel Mare a găsit de cuviință să spună că pe Însuși Atot-sfântul, Nepătimitorul Dumnezeu îl cuprinde

¹ Vezi și Preacuviosul Macarie cel Mare, Omilia XXX, cap. 7.

plânsul – plânsul propriu Dumnezeirii – pentru pierzania oamenilor¹. Nu e străin de Duhul Cel Dumnezeiesc un plâns negrăit mai presus de înțelegerea noastră, și Duhul Sfânt, după ce S-a sălășluit în om, mijločește pentru el *cu suspinuri negrăite* (Romani 8, 26). Un astfel de suspin a fost stârnit în Fiul lui Dumnezeu de cererea trufașă și nebunească de săvârșire a unei minuni. El, *suspinând cu Duhul Său, a zis: Pentru ce neamul acesta cere semn?* Această întrebare a fost un răspuns al lui Dumnezeu la cererea, potrivnică lui Dumnezeu, de săvârșire a unui semn. Ce plâns adânc, plâns Dumnezeiesc s-a auzit în acest răspuns! În el s-a făcut auzită o anumită nedumerire, pricinuită de necuviința și obrăznicia cererii! În el se vede pierderea nădejdii pentru mântuirea oamenilor care au rostit cererea potrivnică Duhului, Dătătorului mântuirii. Pe cei pecetluiți de cugetarea trupească, cei ce rămân cu încăpătanare în ea, cei ce bolesc fără putință de tămăduire, Domnul îi părăsește: îi lasă de capul lor, îi lasă pe mâna pierzării pe care au primit-o de voia lor și de care se țin de voia lor. *Și lăsându-i, a plecat.* Întocmai: *Cugetarea trupească moarte este* (Romani 8, 6). Este propriu celor morți să nu își simtă starea de omorâre: este propriu cugetării trupești să nu priceapă și să nu simtă pierzania omului. Din pricina neconștientizării pierzaniei sale, ea nu simte nevoie de inviere și, pe temeiul conștiinței

¹ Omilia XXX, cap. 7.

mincinoase a faptului că trăiește, a lepădat și lepădă adevărata viață – pe Dumnezeu.

Oare poate să fie un *semn din cer* vrednic de crezare în mod special? Cei care au cerut un astfel de semn l-au cerut punând pe seama lui acest lucru. Oare se poate trage încheierea că un semn din cer este negreșit un semn de la Dumnezeu? Din Dumnezeiasca Scriptură se vede cu totul altceva. Însăși expresia *semn din cer* e foarte vagă: pe atunci – precum fac și în ziua de astăzi cei mai mulți dintre oamenii nefamiliarizați cu științele – se punea pe seama cerului tot ce avea loc în văzduh sau pe întinderea de sub văzduh. Astfel, soarele, luna, stelele sunt socotite ca aflătoare pe cer, în vreme ce ele plutesc pe întinderea de sub cer; ploaia, tunetul, fulgerul sunt numite fenomene cerești, în vreme ce ele au loc în văzduh, în atmosfera pământească, aparțin – hotărât lucru – pământului. Sfânta Scriptură istorisește că, prin lucrarea diavolului, *foc a căzut din cer și a mistuit oile și păstorii* dreptului Iov (Iov 1, 16)¹. Este împede că acest foc s-a format în văzduh, așa cum se formează în acesta fulgerul. Simon magul uluia prin minuni poporul orb duhovnicește, ce socotea puterea satanei, lucrătoare în Simon, drept marea putere a lui Dumnezeu (Fapte 8, 10). Simon i-a uluit pe închinătorii la idoli din Roma îndeosebi atunci când în numeroasa lor adu-

¹ Yezî Tâlcuirea Sfântului Teofilact al Ohridei la Evanghelia după Matei 16, 1.

nare, după ce s-a declarat dumnezeu și a vestit hotărârea sa de a se înălța la cer, a început fără de veste să se înalțe în văzduh; despre aceasta istorisește Sfântul Simeon Metafrast, împrumutându-și povestirea de la scriitori creștini foarte vechi¹. Înfricoșătoare nenorocire este lipsa din om a adevărătei cunoașteri de Dumnezeu: ea primește lucrurile diavolului drept lucruri ale lui Dumnezeu. Înaintea celei de-a Doua Veniri a lui Hristos, când creștinismul, cunoașterea duhovnicească și dreapta socotință se vor împuțina cum nu se poate mai mult între oameni, *se vor scula hriskoși mincinoși și proroci mincinoși și vor da semne mari și minuni, ca să amăgească, de va fi cu putință, și pe cei aleși* (Matei 24, 24). Mai ales Antihrist însuși va izvorî minuni cu îmbelșugare, uimind și satisfăcând prin ele cugetarea trupească și neștiință: el le va da *semnul din cer* pe care acestea îl aşteaptă și de care însetează. *Venirea lui, grăiește Sfântul Apostol Pavel, se va săvârși prin lucrarea satanei, însotită de tot felul de puteri și de semne și de minuni ale minciunii și intru toată amăgirea nedreptății intru cei pieritori: pentru că dragoste adevărului n-au primit, ca să se mantuiască* (II Tesaloniceni 2, 9-10). Neștiință și cugetarea trupească, văzând acele minuni, nu vor sta cătuși de

¹ Viața Sfântului Apostol Petru, *Viețile Sfinților*, 29 iunie. Pinetti, care a trăit la sfârșitul veacului al XVIII-lea și începutul veacului al XIX-lea, a săvârșit „minuni” de acest fel. Le-au săvârșit și le săvârșesc și alții.

puțin să chibzuiască: le vor primi fără întârziere, potrivit înrudirii duhului propriu cu duhul acelor minuni, potrivit orbirii lor, vor socoti și mărturisi lucrarea satanei drept lucrare cât se poate de mare a puterii lui Dumnezeu. Antihrist va fi primit foarte grabnic, fără chibzuință¹. Oamenii nu vor prîncepe că minunile lui nu au nici un scop bun, rațional, nici un înțeles bine hotărnicit, că ele sunt străine de adevăr, sunt preaplini de minciună, că sunt o comedie monstruoasă, atotrăutăcioasă, fără noimă, care se străduiește să uluiască, să-i aducă pe oameni într-o stare de nedumerire și uitare de sine, să-i amăgească, să îi înșele, să îi atragă fermecându-i prin efecte fastuoase, deșarte, prostești.

Nu e ciudat faptul că minunile lui Antihrist vor fi primite fără împotrivire și cu entuziasm de către cei apostasiați de la creștinism, de către vrăjmașii adevărului, vrăjmașii lui Dumnezeu: aceștia s-au pregătit pe sine pentru primirea pe față, cu lucru, a trimisului și uneltei satanei, a învățăturii lui, a tuturor lucrărilor lui, după ce au intrat dinainte în împărtășire după duh cu satana. Este vrednic de adâncă luare-aminte și tânguire faptul că minunile și lucrările lui Antihrist vor pune în încurcătură pe înșiși aleșii lui Dumnezeu. Pricina puternicei înrâuriri a lui Antihrist asupra oamenilor va sta în viclenia și fătărnicia lui satanică, prin care va ascunde cu

¹ Preacuviosul Efrem Sirul, *Cuvântul despre Antihrist*.

îscusință cea mai cumplită răutate, în neînfrântată și nerușinata lui obrăznicie, în preaîmbelșugata împreună-lucrare cu el a duhurilor căzute; în fine, în puțină de a face minuni, deși minciinoase, însă uluitoare. Închipuirea omenească este neputincioasă a-și zugrăvi un răufăcător cum va fi Antihrist; nu este propriu inimii omenești, fie ea și stricată [pervertită], să credă că răul poate atinge acea treaptă pe care o va atinge în Antihrist. El va trâmbița despre sine precum au trâmbițat înainte-mergătorii și icoanele sale, se va numi pe sine propovăduitor și restaurator al adevărătei cunoașteri de Dumnezeu: cei care nu înțeleg creștinismul vor vedea în el reprezentantul și apărătorul religiei, se vor uni cu el. El va trâmbița despre sine că este și se va numi pe sine Mesia cel făgăduit: ieșind întru întâmpinarea lui, fiind cugetării trupești vor striga osanale; văzându-i slava, puterea, capacitatele geniale, dezvoltarea cât se poate de cuprinzătoare după stihile lumii, îl vor proclama dumnezeu, se vor face ajutoare ale lui¹. Antihrist se va arăta bland, milostiv, plin de dragoste, împlinitor a toată virtutea: îl vor socoti astfel și i se vor încchina pe temeiul preaînaltei sale virtuți cei ce socot că dreptatea omului este dreptatea căzută și nu s-au lepădat de aceasta pentru Evanghelie². Antihrist va îmbia omenirea cu realizarea celei mai înalte bună-

¹ Ibidem.

² Preacuviosul Macarie cel Mare, Omilia XXXI, cap. 4.